

## Aktuální stav sucha v České republice

v neděli 2.08. 2015 v 7 hodin ráno

(informace odrážejí změny v období od neděle 26. 07. do neděle 2. 08. ráno)

### Situace půdní vlhkosti a intenzity sucha:

V týdnu od 26.7. do 2.8. stále klesal obsah dostupné půdní vláhy v celém profilu a došlo k dalšímu zhoršení situace, která je patrná na základní mapě. Negativní trend nezastavilo ani ochlazení a výskyt dešťových srážek, nicméně v povrchové vrstvě lze v některých regionech vysledovat mírné zlepšení. Neutěšená situace momentálně panuje prakticky ve všech krajích a výrazná anomálie v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, na východě Čech a na většině území Moravy trvá již několik týdnů.

Zásobení půdního profilu vláhou a **relativní nasycení půdy** se v porovnání s minulým týdnem znovu snížilo téměř na celém území a zasahuje všechny produkčních oblasti ČR. Situace v povrchové vrstvě půdy (0-40cm): Sníženou dostupností vláhy bylo v neděli 2.8. zasaženo přes 9/10 území. Nedostatečnou dostupností vláhy v této vrstvě je ohroženo téměř 7/10 území. Pouze 2,5% území ČR (tedy výrazně méně než v uplynulém týdnu) je vodou v povrchové vrstvě nasyceno dostatečně. Situace v hlubší vrstvě půdy (40-100 cm): 70% nasycení bylo překročeno na méně než 1/10 území, naopak nedostatek vláhy se objevuje téměř na 8/10 území. Stav v celém půdním profilu (0-100 cm): Pod bodem snížené dostupnosti je více než 9/10 území, zatímco profily s dostatečnou zásobou se na našem území prakticky nevyskytují (méně než 1,5%). Profily se zásobou menší než 30 % pro rostliny dostupné vláhy (a tedy bezprostředně ohrožené stresem suchem) se na našem území vyskytují na více než 4/10 území. Míra nasycení půdního profilu dosáhla nejnižší hodnoty v letošním roce.

Pokud jde o **míru intenzity sucha**, tedy porovnáme-li aktuální stav s obvyklými podmínkami ve stejném období v průběhu let 1961-2010, jsme svědky již měsíc trvající výrazné anomálie téměř na celém území, přičemž v některých regionech trvá tento stav výrazně déle. V porovnání s minulým týdnem se již tak

poměrně špatná situace ještě zhoršila, navzdory poměrně příznivému průběhu počasí. Hodnotíme-li ČR jako celek, pak nižší než obvyklou zásobu vody v půdě, typickou pro toto období v roce, má přibližně 9/10 území jak v povrchové vrstvě, tak v celém profilu. Výrazná anomálie zasahuje všechny kraje, zejména pak kraj Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Královéhradecký, Pardubický, Vysočinu a téměř celou Moravu. Rozsah území s odchylkami půdní vlhkosti, které hodnotíme intenzitou sucha S2-S5, zůstává v rámci celého půdního profilu na cca 85 %. K mírnému zlepšení došlo v povrchové vrstvě, toto zlepšení ale nebude mít dlouhého trvání. Na přesně 6/10 plochy ČR se projeví anomálie o intenzitě S4 i S5 (tj. 50, resp. 100 leté sucho), vztaženo k danému týdnu.

Podle měření Českého hydrometeorologického ústavu na většině území převládá velmi nízká vlhkost půdy pod travnatým porostem především v povrchové vrstvě půdy. Ve vrstvě 0-10 cm je na 63 % stanic registrována velmi nízká vlhkost pod 30 % VVK, v 10-50 cm je na 43 % stanic a v 50-100 cm na 37 % stanic. Naopak velmi vysoká půdní vlhkost (nad 80 % VVK) není registrována na žádné stanici. Nejvyšší vlhkosti půdy se vyskytují nejčastěji ve vyšších polohách, naopak nejnižší v nížinách prakticky na celém území, což koresponduje s našimi odhady **relativního obsahu vody v půdě**.

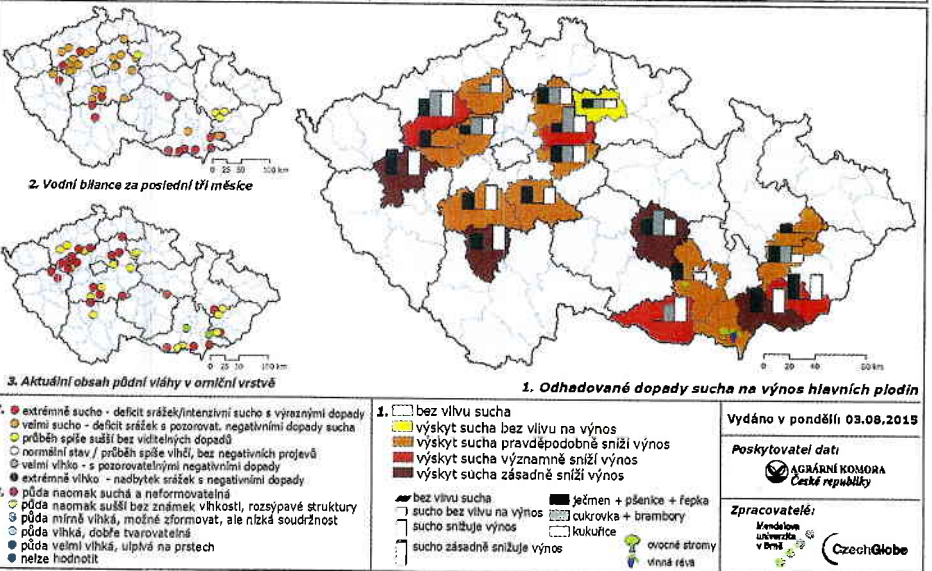
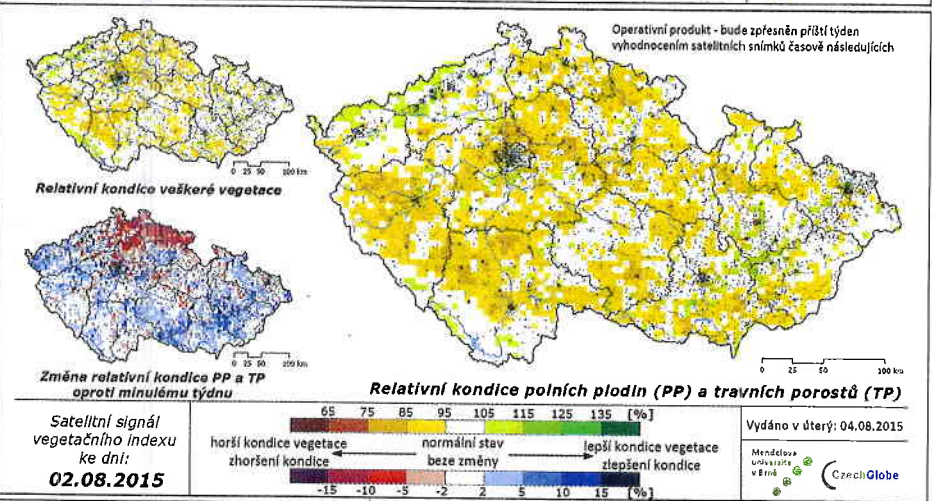
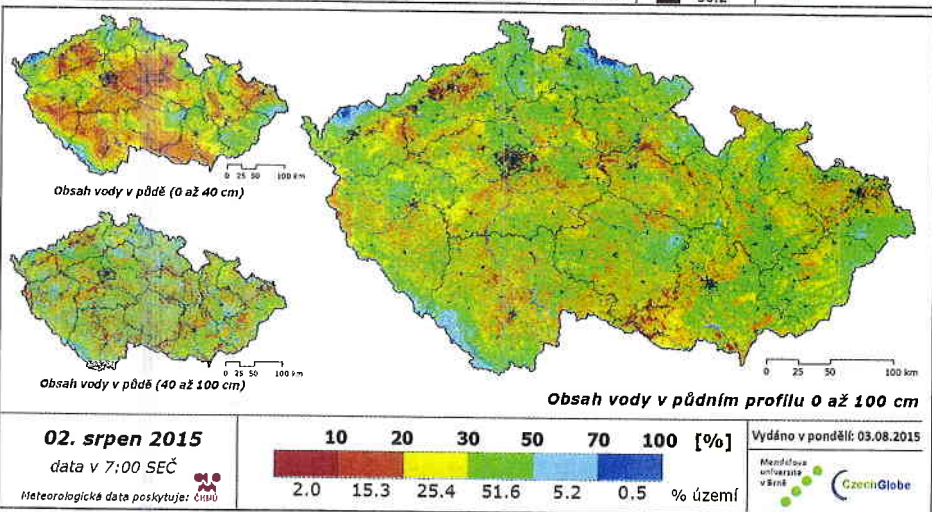
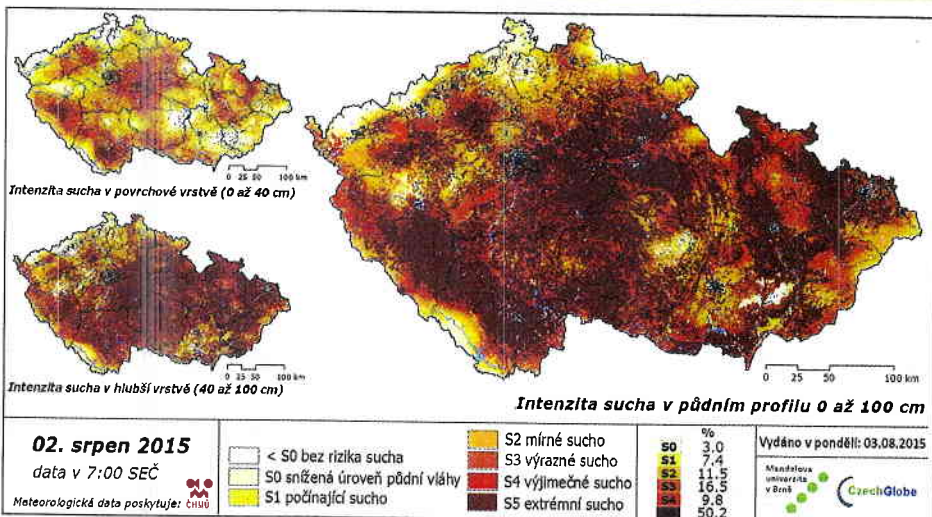
**Vegetace** - Poslední dostupné informace jsou zachyceny v archívu ([www.intersucho.cz](http://www.intersucho.cz)) s poslední mapou ke dni 2.8.. Série map poměrně jasně zachycuje období mírně zhoršené relativní kondice vegetace koncem června, a naopak spíše nadprůměrně dobrou kondici v první polovině července oproti obvyklým hodnotám. Aktuální mapy z 26.7. a 2.8. pak jednoznačně zachycují nižší hodnoty relativní kondice vegetace na velké části území ČR, což můžeme přisuzovat vlivu pokračující suché epizody. (V případě mapy z 2.8. se jedná o operativní produkt, který může být v následujícím týdnu upřesněn díky vyhodnocení satelitních snímků časově následujících).

**Dopady sucha** na zemědělskou produkci se většinou aktivních respondentů jeví jako velmi výrazné. Potvrdil se trend, kdy ve většině ze 20 hodnocených okresů je očekáván negativní dopad na výnos. Významné až zásadní snížení výnosů v důsledku sucha pak očekávají okresy Louny, Plzeň sever, Písek, Nymburk, Žďár nad Sázavou, Znojmo, Hodonín a Uherské Hradiště. Většina respondentů očekává, že sucho bude mít výrazné negativní dopady na výnos. Sensorické posouzení půdní vlhkosti v povrchové vrstvě koresponduje velmi dobře s modelovými odhady. Naši zpravodajové zdůrazňují také negativní dopad na produkci ovoce a vinné révy (především v okresech Břeclav, Hodonín a Znojmo).

**Popis vývoje meteorologických prvků v uplynulém týdnu a vliv na vývoj sucha:**

Uplynulý týden (26.7 – 2.8.2015) již nebyl tropický jako předešlé období a spíše můžeme hovořit o typickém létě. Srážky se na našem území objevovaly převážně v první polovině týdne. V pondělí 27.7.2015 byly zaznamenány srážky i vyšší než 20 mm, ale šlo o lokální bouřky. Jinak byly zaznamenány na většině území srážky do 10 mm/den. Ještě ve středu 29. 7. 2015 byly naměřeny úhrny do 10 mm/den. Celkově se za minulý týden srážky objevily na celém území České republiky. Nejvíce na Svitavsku, kolem 30-40 mm/týden, vlivem lokální bouřky, dále pak v Krkonoších a na Šumavě. Celkově se úhrny na našem území pohybovaly do 10 mm/týden. Minulý týden byly maximální teploty zhruba o 10 °C nižší než v předešlém tropickém období. Během celého týdne se pohybovaly maxima kolem 23-25 °C, o víkendu 1. - 2. 8. 2015 bylo lokálně naměřeno i přes 30°C, ale většina území měla maxima kolem 27°C. Do středy 29. 7. 2015 včetně byly naměřeny minimální teploty převážně kolem 12-14 °C. Ve čtvrtek došlo k ochlazení v nočních a ranních hodinách a minima klesla na 7-10 °C. Dokonce v některých mrazových kotlinách byly teploty i pod bodem mrazu. Uplynulý týden byl i větrnější. Průměrná rychlost větru byla hlavně v první polovině týdne kolem 3 m/s, ale na dosti lokalitách byla přechodně i vyšší.

*Centrum výzkumu globální změny Akademie věd České republiky (CzechGlobe), Mendelovy univerzity v Brně a Masarykovy univerzity.*



Zdroj:

- ČHMÚ - Aktuální situace - Mapy
- ČHMÚ - Aktuální situace - Srážky
- ČHMÚ - Aktuální situace - Staniční data
- ČHMÚ - Aktuální zprávy
- ČHMÚ - Předpovědi počasí

Vstupní meteorologická data pro výpočty byla poskytnuta Českým hydrometeorologickým ústavem.